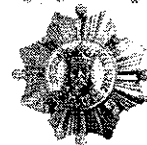

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-4195 din 19.07. 2019
La nr. 110 din 08 iulie 2019

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat Raportul de expertiză anticorupție la proiectul legii pentru modificarea Codului fiscal nr.1163/1997 (inițiativa legislativă nr.110 din 08 iulie 2019).

Anexă: 3 (trei) file.

Director adjunct

Lașcov V.

Victor LAȘCOV

Ex.: Vadim Curmei
Tel.: 022/257308

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	<u>1159</u>
" <u>23</u> "	<u>07</u> 20 <u>19</u>
Ora	

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO19/5946 din 19.07.2019

la proiectul de lege pentru modificarea Codului fiscal nr.1163/1997 (art.20, art.90/1, art.101/4, art.103, art.295)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este Deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-12 din Legea nr.100/2017 privind actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*

- d) *examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
e) *informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web oficială a Parlamentului Republicii Moldova la compartimentul Procesul legislativ/Proiecte de acte legislative, cu anexarea notei informative, fiind asigurat accesul la proiectul prenotat al părților interesate pentru a putea prezenta sau expedia recomandări pe marginea proiectului.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Autorul proiectului menționează în nota informativă că *„prezentul proiect de lege are drept obiectiv abrogarea facilităților fiscale pentru activitățile jocurilor de noroc"*.

Proiectul de lege pentru modificarea Codului fiscal nr.1163/1997 prevede anularea următoarelor facilități fiscale:

- anularea scutirii de la plata impozitului pe venit a câștigurilor de la loterii și/sau pariuri sportive;
- anularea scutirii de taxa pe valoarea adăugată fără drept de deducere a mărfurilor și serviciilor importate în cadrul proiectelor de parteneriat public-privat;
- anularea prevederii privind restituirea taxei pe valoare adăugată la investiții (cheltuieli) capitale efectuate în cadrul parteneriatului public-privat de interes național;
- anularea scutirii de la plata taxei pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii pentru persoanele care practică activități declarate prin lege ca activități ce constituie monopol de stat.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Deși proiectul este elaborat în interes public manifestat prin implementarea unor noi reglementări în domeniul politicii fiscale, totuși, autorul nu menționează expres în nota informativă impactul în ceea ce privește anularea scutirii de TVA fără drept de deducere a mărfurilor și serviciilor importate în cadrul proiectelor de parteneriat public-privat, precum și anularea prevederii privind restituirea TVA la investiții (cheltuieli) capitale efectuate în cadrul parteneriatului public-privat de interes național, deoarece aceste două scutiri sunt aplicate în cadrul parteneriatelor publice-privat de interes național, or, nu doar activitățile din domeniul jocurilor de noroc fac parte din cadrul unui parteneriat public-privat.

Astfel, normele care sunt propuse a reglementa aspecte noi în domeniul fiscal urmează să fie evaluate și analizate ex-ante prin prisma impactului acestora la implementare.

Doar cu evaluarea generală a impactului normelor, cu indicarea consecințelor pozitive a normelor proiectului, acesta va respecta interesul public general și va fi conform politicilor din domeniu.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".

Nota informativă stabilește condițiile ce au impus elaborarea proiectului, evidențiază elementele noi și finalitățile urmărite prin promovarea proiectului.

Examinând conținutul notei informative a proiectului supus expertizei se constată că aceasta întrunește parțial condițiile menționate în art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative din următoarele considerente.

Nota informativă nu redă o abordare de perspectivă a impactului unor norme de ordin fiscal ce țin de domeniul parteneriatului public-privat.

Totodată, în nota informativă nu se menționează dacă promovarea proiectului este corelată cu politicile statului în domeniul bugetar-fiscal.

Astfel, potrivit art.131 alin.(4) din Constituție „Orice propunere legislativă sau amendament care atrage majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare pot fi adoptate numai după ce sunt acceptate de Guvern". Curtea Constituțională, în Hotărârea nr.6 din 13.03.2014 stabilește că „legiuitorul constituant a urmărit necesitatea obținerii acceptului obligatoriu al Guvernului în privința oricăror propuneri legislative sau amendamente care implică majorarea sau reducerea veniturilor, cheltuielilor sau împrumuturilor". Potrivit jurisprudenței sale anterioare (Hotărârea nr.2 din 28.01.2014), Curtea reiterează că „prevederile alineatului (4) din art.131 al Constituției consacră obligativitatea existenței acceptului prealabil al Guvernului în privința amendamentelor sau propunerilor legislative care implică majorarea sau reducerea cheltuielilor, veniturilor sau împrumuturilor drept o condiție imperativă, de la care nu poate deroga legislativul în procesul aprobării bugetului public național, nerespectarea căreia constituie o încălcare a procedurii stabilite de Constituție, în materie de legiferare în domeniul bugetar. Acest principiu este incident procedurii bugetare".

Prin urmare, Parlamentul poate să supună procedurii de vot proiectul propus doar după avizarea corespunzătoare a acestuia de către Guvern și manifestarea acceptului expres de asumare a executării bugetului public național și a politicii bugetar-fiscale aprobate, deoarece realizarea bugetului constituie un act fundamental al politicii economice și sociale a Guvernului.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Reieșind din natura relațiilor pe care le reglementează normele proiectului prenotat, se consideră că acesta nu necesită alocarea de mijloace financiare suplimentare din bugetul de stat.

Totuși, în nota informativă urmează să fie efectuată o analiză care să facă referință la corelarea proiectului cu politicile actuale ale Guvernului în domeniul bugetar-fiscal pentru anul 2019, precum și cu politicile bugetar-fiscale și prognozele macrobugetare pe termen mediu.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative *"textului proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]"

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea 100/2017.

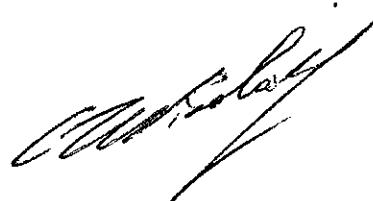
II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte legislative sau normative în vigoare.

Cu toate că proiectul în mod direct nu intră în conflict de norme cu alte prevederi ale cadrului juridic național, totuși, se impune ca acesta să fie corelat cu politicile bugetar-fiscale promovate și aprobate de către Guvern la nivelul statului.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul nu conține norme care să reglementeze activitatea entităților publice.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Autorul proiectului menționează în nota informativă că *„prezentul proiect de lege are drept obiectiv abrogarea facilităților fiscale pentru activitățile jocurilor de noroc”*.

Proiectul de lege pentru modificarea Codului fiscal nr.1163/1997 prevede anularea următoarelor facilități fiscale:

- anularea scutirii de la plata impozitului pe venit a câștigurilor de la loterii și/sau pariuri sportive;
- anularea scutirii de taxa pe valoarea adăugată fără drept de deducere a mărfurilor și serviciilor importate în cadrul proiectelor de parteneriat public-privat;
- anularea prevederii privind restituirea taxei pe valoare adăugată la investiții (cheltuieli) capitale efectuate în cadrul parteneriatului public-privat de interes național;
- anularea scutirii de la plata taxei pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii pentru persoanele care practică activități declarate prin lege ca activități ce constituie monopol de stat.

Deși în mare parte proiectul este în interes public, totuși normele ce țin de modificarea politicii fiscale în privința facilităților fiscale care sunt atribuite domeniului parteneriatului public-privat urmează să fie analizate minuțios prin prisma impactului acestora în vederea asigurării interesului public și a politicilor din domeniu, nota informativă în acest sens urmând să fie completată cu această analiză justificativă.

Totodată, proiectul urmează să fie corelat cu politicile statului în domeniul bugetar-fiscal, iar Parlamentul poate să supună votului proiectul prenotat doar după avizarea corespunzătoare a acestuia de către Guvern și manifestarea acceptului expres de asumare a executării bugetului public național și a politicii bugetar-fiscale aprobate.

19.07.2019

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Vadim CURMEI, Inspector principal

